

การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม

บทที่ ๑ บทนำ

๑. กล่าวทั่วไป

ก่อนที่เราจะได้การถกแถลงกันต่อไปภายในเรื่อง การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.) เราควรที่จะได้ทราบถึงที่ไปที่มา ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ในแต่ละระดับของ ปท.นส. เสียก่อน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้มีความเข้าใจโดยถ่องแท้ และสามารถดำเนินงานในการ ปท.นส. ได้ อย่างมีเป้าหมาย ทิศทาง และความชอบธรรมทั้งในทางกฎหมาย และความยอมรับกันในสังคม และ เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น จะได้เปรียบเทียบการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.) กับการปฏิบัติการทางทหารในยามสงคราม (ปทส.) เข้าด้วยกัน ก่อนที่จะกล่าวถึงความ มุ่งหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าว นอกจากนี้แง่คิดในระดับยุทธศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่ จะต้องทำความเข้าใจให้กระจ่าง เพราะนั่นเป็นบ่อเกิดแห่ง ปท.นส. ทั้งปวง ซึ่งก็คือเป็นกรอบที่ กำหนดขอบเขตในการปฏิบัติการออกมานั่นเอง สุดท้ายในบทนี้จะกล่าวถึงประเด็นหัวเวลาในการ ปฏิบัติการที่มีความแตกต่างกันมากในแต่ละภารกิจ รวมทั้งบทสรุปที่จะได้กล่าวถึงในตอนท้าย

๒. ความมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายในการจัดทำเอกสาร การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.) นี้ ก็เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวความคิด และกำหนดหลักการพื้นฐานในการวางแนวทางให้กับ กองทัพบก ในการเตรียมการ การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (Military Operations Other than War : Mootw, ปท.นส.) ในเบื้องต้น และเพื่อให้แนวความคิดในเรื่องนี้ได้แพร่กระจาย ต่อไปในเหล่าทัพอื่น และในสังคมไทยในเวลาต่อไป สำหรับบทความในเอกสารนี้จะได้ให้แนวทาง อย่างกว้าง ๆ ในการปฏิบัติการของหน่วยทหารในการปฏิบัติการ ปท.นส.

๓. การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.)

ปท.นส. เป็นการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ขีดความสามารถทางทหาร ในการปฏิบัติการ ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การสงคราม โดยการปฏิบัติการเหล่านี้สามารถนำมาใช้ได้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ากับ เครื่องมือและขีดความสามารถด้านอื่น ๆ ของรัฐ ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์ชาติ ที่ได้

กำหนดไว้ และเพื่อให้การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ปท.นส. รวดเร็วขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจถึงข้อแตกต่างระหว่าง การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.) กับการปฏิบัติการทางทหารในการสงคราม (ปทส.)

ก. การปฏิบัติการทางทหารในการสงคราม (ปทส.) เมื่อเครื่องมือและขีดความสามารถต่าง ๆ ของรัฐไม่สามารถนำไปสู่วัตถุประสงค์ของชาติได้ หรือไม่สามารถปกป้องผลประโยชน์ของชาติไว้ได้ ผู้นำของชาติ อาจตัดสินใจใช้การปฏิบัติการทางทหารขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ หรือการป้องกันผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งจะส่งผลให้รัฐชาติอยู่ในสถานะของการสงคราม โดยมีจุดหมายปลายทางคือ การเอาชนะอย่างรวดเร็ว ด้วยการสูญเสียให้น้อยที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ และเมื่อจบการปฏิบัติการรบในการสงครามแล้ว รัฐชาติของตนและพันธมิตรจะต้องเป็นฝ่ายได้เปรียบ

ข. การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม (ปท.นส.) เป็นการปฏิบัติการที่เน้นไปที่การป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางการเกิดสงคราม, การแก้ไขความขัดแย้ง, การส่งเสริมสันติภาพ และการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตอบโต้วิกฤตการณ์ภายในประเทศ หรือแม้แต่ภายนอกประเทศ เมื่อได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ปท.นส. อาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งการปฏิบัติการรบ และการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ สำหรับ ปท.นส. ในบทบาทเกี่ยวกับการรบ ตัวอย่างเช่น ในการบังคับเพื่อสันติภาพ (Peace Enforcement) จะมีลักษณะเหมือนการรบทุกอย่าง ทั้งเครื่องมือ และการปฏิบัติ เพียงแต่จะพิจารณาในเรื่องของการเมืองเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่า ปท.นส. มีข้อพิจารณาในเรื่องของการเมืองเป็นความเร่งด่วนแรก ส่วนการทหารจะต้องเล่นบทบาทรองลงไป จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้การปฏิบัติการในเรื่องนี้มีกฎการปะทะ (Rules Of Engagement : ROE) ที่เคร่งครัดกว่าการสงคราม วัตถุประสงค์ในการทำสงคราม คือการให้ได้มาซึ่งเป้าหมายของชาติให้เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้ และเมื่อจบสิ้นการปฏิบัติการแล้ว ฝ่ายเรา และพันธมิตรจะต้องเป็นฝ่ายได้เปรียบ ในขณะที่วัตถุประสงค์ของ ปท.นส. อาจจะมีอยู่หลายประการ ซึ่งวัตถุประสงค์แต่ละประการ อาจจะมีระดับของความสำคัญในแต่ละขั้นตอนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และอาจมีความไม่ชัดเจน ตัวอย่างของวัตถุประสงค์ทั่วไปดังกล่าวก็เช่น เพื่อการป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางศักยภาพของผู้รุกราน เพื่อการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ เพื่อสนับสนุนองค์การสหประชาชาติ หรือสนับสนุนองค์การอาเซียน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามข้อตกลงของอนุสัญญาต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุนเจ้าหน้าที่พลเรือน หรือเพื่อมนุษยธรรม ซึ่งที่กล่าวไปแล้วนั้นอาจมีวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละปฏิบัติการ ปท.นส. ที่แตกต่างกันออกไป เช่น อาจเป็นการสถาปนาความมั่นคงให้เกิดขึ้น อาจเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนอำนาจของฝ่ายพลเรือน หรืออาจเป็นการจัดเตรียมสถานะการณ์ที่ปลอดภัยต่อการปฏิบัติเพื่อมนุษยธรรม

ต่อไป ซึ่งในการดำเนินงานของกองทัพ มักจะต้องเป็นไปตามแนวทางของกระทรวงทบวงกรมอื่น โดยเฉพาะกระทรวงต่างประเทศเมื่อมีการปฏิบัติการในต่างประเทศ ตามแนวทางของ กระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงอื่น เมื่อเป็นการปฏิบัติภายในประเทศเช่นในเรื่อง การสนับสนุน อำนาจของฝ่ายพลเรือน การบรรเทาภัยพิบัติ และการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สำหรับการ ปฏิบัติการ ปท.นส. ในบางรูปแบบ กองทัพอาจต้องเข้าไปเป็นผู้นำในการดำเนินงานเช่น การบังคับ เพื่อสันติภาพ และการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การตอบโต้ และต่อต้านการก่อการ ร้าย ซึ่งมักจะเป็นสถานการณ์ที่อยู่ในสภาวะวิกฤติที่ฝ่ายพลเรือนไม่สามารถที่จะรับมือได้ ทั้งนี้ การ ปฏิบัติการ ปท.นส. จะต้องเกี่ยวข้อง และต้องประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ อย่างมากมาย และ หลากหลาย รวมทั้งอาจจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ องค์กรเอกชน และองค์กรประชาอาสาอยู่เสมอ

ขอบเขตการปฏิบัติการทางทหาร

สภาพแวดล้อม	การปฏิบัติการทางทหาร	วัตถุประสงค์โดยทั่วไป	ตัวอย่างลักษณะการปฏิบัติการกิจ
ภาวะสงคราม	สงคราม (WAR)	ต่อสู้เพื่อชัยชนะ (Fight to Win)	ภารกิจในการรบขนาดใหญ่ - การรุก (Attack) - การรับ (Defense) - การปิดกั้น (Blockade)
ภาวะ ความขัดแย้ง	การปฏิบัติการทางทหาร นอกเหนือการสงคราม Military Operations Other Than War (ปท.นส.)	การป้องปราม ยับยั้ง และ ขัดขวางการเกิดสงคราม (War Deterrence) และ แก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution)	- การปฏิบัติการบังคับเพื่อ สันติภาพ (Peace Enforcement Operations) - การโจมตีและการตีโจบฉวย (Attacks and Raids) - การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peace Keeping Operations) - การช่วยเหลือนานาชาติ (National Assistance) - การป้องกันและปราบปราม การก่อความไม่สงบ (Counter Insurgency) - การต่อต้านและตอบโต้การก่อ การร้าย (Combatting Terrorism)

			- การแสดงกำลัง (Show of Force) ฯลฯ
เวลาสงบ		ส่งเสริมสันติภาพ	- การสนับสนุนการปราบปรามยาเสพติด (Support to Counter Drug Operations) - การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย (Humanitarian Assistance and Disaster Relief) - การสนับสนุนอำนาจฝ่ายพลเรือน (Support to Domestic Civil Authorities) ฯลฯ

๔. วัตถุประสงค์หลักทางการเมือง

วัตถุประสงค์หลักทางการเมืองเป็นตัวกำหนด และผลักดัน ปท.นส. ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์จนถึงระดับยุทธวิธี คุณลักษณะที่พิเศษเฉพาะออกไปของวัตถุประสงค์หลักทางการเมืองในการ ปท.นส. ก็คือ การที่วัตถุประสงค์ทางการเมืองเข้ามามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ และทางยุทธวิธีอย่างมาก โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองที่จะต้องยึดถืออยู่ ๒ ประการ ประการแรก ทหารทุกคนจะต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ทางการเมือง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการที่ไม่เหมาะสม ถ้าได้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ทางการเมืองแล้ว จะช่วยให้เกิดการหลีกเลี่ยงต่อการปฏิบัติการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายทางการเมือง เช่น ในภารกิจรักษาสันติภาพนั้น เป็นความยากลำบากต่อการตัดสินใจของนายทหารระดับล่าง ในการปฏิบัติการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าตัดสินใจผิดพลาดแล้ว อาจเกิดผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองอย่างรุนแรง ในขณะที่ประการที่ ๒ นั้น ระดับผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความรอบรู้ และระมัดระวังในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านการยุทธ์ หรือการเปลี่ยนแปลงใน วัตถุประสงค์ทางการเมือง ที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติการทางทหารต่อไป ซึ่งบางครั้งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าว อาจจะไม่มีความชัดเจนแต่อย่างใด ถึงกระนั้นก็ตาม ผู้บังคับบัญชา

จะต้องคอยวิเคราะห์ภารกิจของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อคอยเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตามกาลเวลา สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจะนำมาซึ่งความไม่สอดคล้องต้องกัน และขัดแย้งกันเอง ระหว่าง วัตถุประสงค์ทางการทหาร กับวัตถุประสงค์ด้านด้านการเมืองก็เป็นที่ และความล้มเหลวในการทำ ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของวัตถุประสงค์ทางการเมือง อาจนำไปสู่ การปฏิบัติการทาง ทหารที่ไร้ประสิทธิภาพ หรือนำไปสู่การขัดขวางการได้มาซึ่งผลการปฏิบัติการทางทหารตามที่ คาดหวังไว้

๕. แง่คิดทางยุทธศาสตร์

ปท.นส. มีส่วนช่วยในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการรักษาความมั่นคงของชาติ ด้วยการสนับสนุน การป้องปราม ยับยั้ง ขัดขวาง การเกิดสงคราม และการพร้อมเผชิญต่อภาวะวิกฤต

ก. การป้องปราม ยับยั้ง ขัดขวางการเกิดสงคราม ในยามสันติ กองกำลังทหารของราชอาณาจักรมีส่วน ช่วยทำการป้องปรามมิให้ผู้ที่มีศักยภาพในการรุกรานประเทศ ใช้ความรุนแรงเพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมาย ของตน การป้องปรามจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการสร้างความเชื่อให้แก่ประเทศเป้าหมายว่า การปฏิบัติการ ใด ๆ ที่ประเทศเป้าหมายจะกระทำนั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จ หรือผลได้จะไม่เท่ากับผลเสีย ซึ่งจะทำให้ ประเทศเป้าหมาย หรือผู้ที่มีศักยภาพในการรุกรานเกิดความลังเลไม่มั่นใจที่จะรุกราน เพราะกลัวว่า การปฏิบัติของตนจะล้มเหลว, เสียค่าใช้จ่ายราคาสูง และอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องตามมา โดยเป็น ผลกระทบที่ฝ่ายรุกรานไม่สามารถยอมรับได้

แม้ในปัจจุบัน ภัยคุกคามที่เป็นความขัดแย้งด้วยอาวุธนิวเคลียร์ต่อสังคมโลกได้ลดน้อยลง แต่ การแพร่ขยายของอาวุธทำลายล้าง และอาวุธอื่นที่มีเทคโนโลยีสูง ยังคงมีการดำเนินการสร้าง และใช้ คุกคามต่อสังคมโลกอยู่ สำหรับประเทศไทยของเรานั้นยังคงมีภัยคุกคาม ตั้งแต่การก่อการร้าย จนถึง การใช้อาวุธทำลายล้าง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องมีขีดความสามารถในการเตรียมการป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางการดำเนินการที่เป็นภัยคุกคามต่าง ๆ นี้

การปฏิบัติการ ปท.นส. ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ (เช่น การบังคับเพื่อ สันติภาพ การโจมตี หรือการตีโฉบฉวย) สามารถดำเนินการเพื่อที่จะสนับสนุนการป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางได้ โดยการแสดงให้เห็นว่า หากมีปัญหาในระดับชาติแล้ว การใช้กำลังในการแก้ปัญหา ก็อาจจะมาใช้ได้เมื่อจำเป็น ส่วน ปท.นส. ที่ไม่มีการปฏิบัติการรบ (เช่นการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และรักษาสันติภาพ) สามารถดำเนินการ เพื่อที่จะสนับสนุนการป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางได้ โดยพัฒนาสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีสันติภาพ ซึ่งก็คือการสนับสนุน และส่งเสริมความมั่นคงอย่างมีเสถียรภาพนั่นเอง

ข. การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันตั้งแต่ภาวะสันติ (การจัดให้มีกำลังในเขตหน้า, Forward Presence) เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อพันธะกรณีซึ่งกันและกัน ต่อประเทศพันธมิตร, สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างประเทศตน กับประเทศที่เป็นมิตร, เสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในภูมิภาค และเป็นการให้เตรียมพร้อม เพื่อการตอบสนองอย่างฉับพลันต่อสภาวะวิกฤติเมื่อจำเป็น ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการเสริมสร้างความยอมรับในการเข้าและออกจากประเทศเหล่านั้น รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อถือและไว้วางใจของประเทศต่าง ๆ ต่อรัฐชาติตน ทั้งนี้ นอกเหนือจากกำลังทหารที่ไปปฏิบัติการกิจอยู่ในประเทศต่าง ๆ และประจำเรืออยู่ในทะเลแล้ว การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันตั้งแต่ภาวะสันติ ยังรวมถึงการจัดส่งกำลังออกไปเป็นห้วงเวลาเพื่อปฏิบัติการกิจ (เช่น ที่ติมอร์ตะวันออก) และหมุนเวียนกำลังพลที่เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ, การฝึกร่วม, การเยี่ยมเยียน, การฝึกทางทหาร, การสนับสนุนต่าง ๆ และการติดต่อระหว่างทหาร กับทหารในประเทศอื่นด้วย ทั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจในแต่ละพื้นที่ปฏิบัติการ และความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคของหน่วยที่เข้าไปสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันตั้งแต่ภาวะสันติ อาจจะเป็นสิ่งบ่งชี้ที่กำหนดให้หน่วยเหล่านั้น ต้องเป็นหน่วยกำลังปฏิบัติการหน่วยแรกที่เข้าไปปฏิบัติการกิจ ปท.นส. ในพื้นที่นั้น ๆ ก็ได้

ค. การตอบสนองต่อสภาวะวิกฤติ กองกำลังของชาติอาจต้องตอบสนองอย่างฉับพลันอย่างโดดเดี่ยว ปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกำลังนานาชาติ สำหรับการตอบสนองต่อสภาวะวิกฤตินี้ มีความหมายรวมถึง การสนับสนุนเจ้าหน้าที่พลเรือนในเหตุการณ์ฉุกเฉิน การวางกำลังหน่วยทหารขนาดใหญ่ในภารกิจการบังคับเพื่อสันติภาพ และการโจมตี ชีดความสามารถของชาติ ในการตอบสนองอย่างฉับพลัน ด้วยมาตรการ ปท.นส. อย่างเหมาะสมต่อวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น จะมีส่วนช่วยในการสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นภายในประเทศและในภูมิภาค ดังนั้น การปฏิบัติการปท.นส. ควรได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และนำมาใช้ในสถานการณ์วิกฤติ

การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือการสงคราม

ช่วยยับยั้งบรรลุมัตถุประสงค์ในการรักษาความมั่นคงของชาติ

การป้องกันปราม

ทำให้ผู้ที่มีศักยภาพในการรุกรานเกิดความลังเล ไม่มั่นใจที่จะรุกราน เพราะกลัวว่าการปฏิบัติของตนจะล้มเหลว เสียค่าใช้จ่ายราคาสูง และอาจส่งผลกระทบต่อเรื่องที่ไม่คุ้มค่า

Forward Presence

คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อพันธะกรณีซึ่งกันและกัน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่มิตรประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นแก่ภูมิภาค

การตอบสนองต่อสภาพวิกฤต

ตอบสนองอย่างฉับพลันด้วยมาตรการ ปท.นส. อย่างเหมาะสม ต่อวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้น

๖. ขอบเขตของการปฏิบัติการทางทหารนอกจากสงคราม

ปท.นส. เน้นหนักไปในการป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางการเกิดสงคราม, การแก้ไขข้อขัดแย้ง, การสนับสนุนเจ้าหน้าที่พลเรือน และการส่งเสริมสันติภาพ การปฏิบัติการเช่นนี้ช่วยให้ หน่วยงานระดับชาติที่มีอำนาจในการสั่งการปฏิบัติ² ในการดำเนินงานนั้น มีหนทางปฏิบัติที่จะใช้ในการเผชิญและแก้ปัญหาสถานการณ์วิกฤติได้อย่างมากมายหลายทาง ตั้งแต่ใช้การปฏิบัติที่ไม่มีการรบ เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม จนกระทั่งใช้การปฏิบัติการที่ต้องใช้กำลังในการปฏิบัติการรบ เช่น การรักษาสันติภาพด้วยกำลัง, การโจมตี หรือการตีโฉบฉวย เป็นต้น

ก. การปฏิบัติการ ปท.นส. ในภารกิจที่มีการใช้ หรือการคุกคามด้วยกำลัง แม้ว่าการดำเนินงานของ ปท.นส. จะได้มีความพยายามในการส่งเสริมสันติภาพก็ตาม แต่ถ้าภายในพื้นที่ หรือประเทศเป้าหมาย หรือในภูมิภาคดังกล่าวกำลังเกิดความขัดแย้งกันด้วยกำลังแล้ว เครื่องมือของชาติอื่น ๆ อาจไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีผลต่อสถานการณ์ที่กำลังเลวร้ายลง หรือเหตุการณ์รุนแรงที่กำลังเกิดขึ้น การใช้กำลังหรือการขู่ว่าจะใช้กำลัง อาจจะมีคามจำเป็นที่จะนำมาใช้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถ และความพร้อมในการจะเข้าไปแก้ปัญหา โดยใช้ ปท.นส. เพื่อสนับสนุนเครื่องมืออื่น ๆ ของรัฐ หรือพลังอำนาจแห่งชาติอื่นของรัฐ เพื่อให้สถานการณ์เข้ามาอยู่ในสภาวะการณ์ที่น่าพอใจต่อการใช้พลังอำนาจแห่งชาติอื่นต่อไป สำหรับประเด็นสำคัญในการดำเนินงานในการปฏิบัติการ ปท.นส. นั้น ก็จะต้องดำเนินการเพื่อสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของชาติ ซึ่งก็คือ การป้องปราม ยับยั้ง และขัดขวางการเกิดสงคราม และนำสถานการณ์กลับเข้ามาสู่สภาวะสันติภาพโดยเร็วที่สุด อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติดังกล่าว อาจมีความเสี่ยงที่จะนำกำลังเข้าสู่การรบก็เป็นได้

ผู้บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบ ภายใต้การสั่งการของผู้มีอำนาจในระดับชาติ อาจต้องใช้หน่วยกำลังของตน เข้าป้องปราม ยับยั้ง ขัดขวางการกระทำของศัตรู ด้วยการดำรงอยู่ของกำลังหน่วยทหารเหล่านี้ ผนวกกับศักยภาพในการเสริมกำลังเพิ่มเติม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการป้องปรามได้ และสามารถสนับสนุนการบรรลุถึงจุดประสงค์ของยุทธศาสตร์ได้เช่นกัน แต่ถ้าหากการป้องปรามล้มเหลว การ

² หน่วยงานดังกล่าวนี้ของ สหรัฐคือ NCA เป็นองค์กรระดับชาติที่มีอำนาจในการสั่งการตามกฎหมาย ต่อกำลังทหารระดับยุทธศาสตร์ องค์กรนี้ประกอบไปด้วย ประธานาธิบดี รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ และรัฐมนตรีกลาโหมสำหรับของไทยไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้

เข้าปฏิบัติการด้วยการใช้กำลังอาจมีความจำเป็น เพื่อบีบบังคับให้ฝ่ายเป้าหมายปฏิบัติตามเจตจำนงค์ การปฏิบัติดังกล่าวอาจจะอยู่ในรูปของการโจมตี, การตีโฉบฉวย และการปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การบังคับเพื่อสันติภาพ, การตอบโต้และต่อต้านการก่อการร้าย, การป้องกันและพัฒนาภายใน, การบังคับลงโทษ, การสนับสนุนการก่อความไม่สงบ, การสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ และการอพยพผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรบ เป็นต้น

ในการใช้กำลังในการรบจะส่งผลให้เกิดความกลัว, ความกดดันทางร่างกาย และความไม่แน่นอน ซึ่งเป็นลักษณะตามธรรมชาติของสงคราม สำหรับประเด็นสำคัญในการปฏิบัติการทางการเมือง, การทูต และกฎหมาย จะมีความแตกต่างกันระหว่างดำเนินการในการสงคราม และในการ ปท.นส. แต่ก็จะมียุทธศาสตร์สำคัญอยู่จุดหนึ่ง ที่เมื่อก้าวข้ามไปด้วยการใช้กำลัง หรือคุกคามด้วยกำลังทหารในทุก รูปแบบแล้ว ก็จะเข้าไปในขอบเขตของการปฏิบัติการทางทหารในการรบ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นจุดแบ่งระหว่างปฏิบัติการ ปท.นส. ที่มี การรบ กับปฏิบัติการ ปท.นส. ที่ไม่มี การรบ

ข. การปฏิบัติการ ปท.นส. ในภารกิจที่ไม่มีการใช้ หรือการคุกคามด้วยกำลัง การใช้กำลังทหาร ในยามสงบ จะช่วยรักษาระดับความตึงเครียดระหว่างประเทศ ไม่ให้ถึงจุดวิกฤติที่ประเทศต่าง ๆ ตัดสินใจเข้าแก้ปัญหาความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ หรือการทำสงคราม และในขณะเดียวกัน ก็สามารถทำให้รัฐชาติสามารถลงเอยความสัมพันธ์อันดีในต่างประเทศ ตัวอย่างการปฏิบัติ ได้แก่ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม, การบรรเทาสาธารณภัย, การปฏิบัติการต่อต้านยาเสพติด, การควบคุมอาวุธ, การสนับสนุนเจ้าหน้าที่พลเรือนของรัฐ, การอพยพพลเรือนผู้ไม่เกี่ยวข้องกับการรบ ในสภาพแวดล้อมที่ อำนวย และการรักษาสันติภาพ ซึ่งส่วนใหญ่การปฏิบัติการเหล่านี้โดยธรรมชาติแล้วจะเป็นการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐ กับชาติอื่น หรือกับองค์กรนานาชาติอื่น ๆ มากกว่าเป็นการปฏิบัติการโดดเดี่ยว ถึงแม้ว่าการปฏิบัติเหล่านี้จะไม่เกี่ยวข้องกับการรบ แต่หน่วยทหารจะต้องเตรียมการในการป้องกันตนเอง และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ค. การปฏิบัติการในภารกิจทั้งสองแบบในเวลาเดียวกัน การปฏิบัติการ ปท.นส. อาจจะปฏิบัติการภารกิจที่ผสมกันไปทั้งสองแบบ การปฏิบัติการ ปท.นส. ที่ไม่มี การรบอาจจะปฏิบัติพร้อมกับ ปท.นส. ที่มี การรบก็ได้ เช่น การปฏิบัติการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ปฏิบัติการไปพร้อมกับ การบังคับเพื่อสันติภาพ และอาจเป็นไปได้เช่นกันที่ ในยุทธบริเวณหนึ่งกำลังอยู่ในสภาวะสงคราม พร้อมกับมีการปฏิบัติการ ปท.นส. อยู่ในพื้นที่อื่นของยุทธบริเวณดังกล่าวด้วย ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้บัญชาการหน่วยกำลังรบในแต่ละพื้นที่จะต้องให้ความสนใจในการบูรณาการ, การประสานงาน และการประสานสอดคล้องถึงผลกระทบ และการปฏิบัติของหน่วยตน กับตัวแทนอื่นของรัฐเช่น เอกอัครราชทูต, กระทรวงต่างประเทศ และตัวแทนหน่วยงานอื่นของรัฐ ยิ่งไปกว่านั้นหากมีภัยคุกคามต่อหน่วยทหาร

ในระหว่างการปฏิบัติการ ปท.นส. ที่ไม่มีกรรบ ผู้บังคับบัญชาควรวางแผนและเตรียมการ ที่จะแปรสภาพจากการปฏิบัติการ ปท.นส. ที่ไม่มีกรรบ เป็นการปฏิบัติการ ปท.นส. ที่มีกรรบ หรืออาจต้องมีการปฏิบัติการเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่ไว้เสมอ

๗. ห้วงระยะเวลาการปฏิบัติการ

การปฏิบัติการของ ปท.นส. อาจจะได้รับคำสั่งให้เข้าปฏิบัติการในเวลาอันสั้นเท่านั้น และการปฏิบัติอาจจะใช้เวลาไม่มากนัก (เช่น การโจมตี และการตีโฉบฉวย) แต่เช่นเดียวกันการปฏิบัติการ ปท.นส. บางครั้งอาจจะต้องใช้เวลาปฏิบัติงานที่ยืดยาวออกไป ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งสถานภาพสุดท้าย (End State) ที่ได้กำหนดไว้แล้ว การปฏิบัติในระยะเวลาสั้นบางทีอาจจะเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ขาดความมั่นคงมาเป็นระยะเวลานานหลายปี หรือในบางครั้งเงื่อนไขในการปฏิบัติการ อาจจะต้องมีการผูกพันกันเป็นระยะเวลานาน เพื่อทำให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของปฏิบัติการ

๘. บทสรุป

ปท.นส. เป็นการปฏิบัติที่กว้างขวาง มีความท้าทาย และเป็นสิ่งที่กองกำลังของกองทัพ จะต้องมีการเตรียมการ เป็นสิ่งที่กองกำลังทหารไทย ต้องคาดการณ์ว่าจะมีการร่วมมือในการปฏิบัติการแบบนี้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องจำไว้คือ ภารกิจหลักของการปฏิบัติการทางทหาร คือการเตรียมการ ในการปฏิบัติการรบ และการเอาชนะสงครามให้ได้ ดังนั้นในการทำการฝึก และการจัดเตรียมในเรื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ ภารกิจหลักในการสงครามดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเร่งด่วนอันดับแรกเสมอ
